

05.03.2011
Tutku Yurdakul
Bağımsız Denetçi, YMM

VAKIFLARDA GECİKME CEZALARI VE SORUMLULARI

Özel hukuk tüzel kişilerinin sorumlulukları, Medeni Kanununun 50 inci maddesinde genel olarak düzenlenmiştir. Bu maddede “Tüzel kişinin iradesi, organları aracılığıyla açıklanır. Organlar, hukuki işlemleri ve diğer bütün fiilleriyle tüzel kişiyi borç altına sokarlar” hükmü bulunmaktadır. (M.K.50/I,II) Aynı maddenin III. Fıkrasında yer alan “Organlar, kusurlarından dolayı ayrıca kişisel olarak sorumludurlar.” hükmü ile de tüzel kişiliğin karar mekanizması olan organların, tüzel kişiliği borç altına sokan veya zarara uğratan kast, ihmal veya tedbirsizlik sonucu ortaya çıkan davranışlardan, tüzel kişinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaksızın, kişisel olarak sorumlu olacakları belirtilmiştir. Tüzel kişiler ile organın sorumluluğu ise Borçlar Kanununun 50 inci maddesi anlamında müteselsil sorumluluktur.

Vakıf yöneticilerinin, bu sıfatı kazandığı tarih ile yitirdiği tarih arasında kalan dönemde, vakıf yöneticilerinin kusurlu hareketleriyle gecikme zammı, faizi veya idari para cezası niteliğindeki ödemelere sebep oldukları anlaşıldığı takdirde, Medeni Kanunu'nun 50 ile Borçlar Kanunu'nun 41 ve 50 inci maddeleri çerçevesinde vakıftan ödenen bu tutarlar, vakıf tüzel kişiliği tarafından, vakıf yöneticilerine rücu edilecektir.

Burada kusurlu hareket kavramına açıklık getirilmesi yerinde olacaktır. Kusur; kast, ihmal veya tedbirsizlik sonucu ortaya çıkan ve tazminatı gerektiren bir davranış biçimidir. Özen beklenmeyen hallerde kusurdan söz edilemez. Sonucun önceden tahmini gerekli ve mümkün iken tahmin edilmemiş veya tahmin edilememiş olması halinde kusur söz konusu olur. Sonucun önceden tahmini mümkün değilse, kusurdan söz edilemez.

Bu doğrultuda vakıf tarafından verginin ödenmemesi veya geç ödenmesi gibi hallerde, vakıftan yapılan, gecikme zammı, faizi veya idari para cezasına konu olan kamu alacağı niteliğindeki ödemelerin, önceden tahmini mümkün olmayan yani vakıf yönetimince öngörülemeyen bir ödeme niteliğinde olmadığı düşünülmektedir. Kanunlar, kamu alacağının tahsilini net bir şekilde düzenlemelere bağlamıştır. Bu durumda ortada özen gösterilmesi gereken bir konu mevcuttur. Mevcut özenin yerine getirilmemesi kusurlu hareketi doğuracaktır. Dolayısıyla kanun hükümlerinin açık olması objektif ölçülerin varlığına işaret etmektedir.

Tüm bu açıklamalardan dolayı, gecikme zammı, faizi veya idari para cezası niteliğindeki ödemelerin vakıftan yapılması halinde, vakıf yöneticilerinin her halükarda kusurlu olduğu sonucuna varılmaktadır. Nihayet vakıftan ödenen bu tutarlar, vakıf tüzel kişiliği tarafından vakıf yöneticilerine rücu edilerek tazmin edilecektir.